



# Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

## Kursplan

Nämnden för utbildningsvetenskap

Institutionen för språk och litteratur

1GN007 Svenska I – Svenska språket för undervisning i årskurs 4–6,  
15 högskolepoäng

Swedish I – Swedish language for teaching in primary school, years  
4–6, 15 credits

### Ämnesgrupp

Svenska/Nordiska Språk

### Nivå

Grundnivå

### Fördjupning

GIN

### Fastställande

Fastställd av institutionsstyrelsen vid Institutionen för språk och litteratur 2011-05-02

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2011

### Förkunskaper

Grundläggande behörighet samt Engelska B, Matematik B, Naturkunskap A,  
Samhällskunskap A. (Områdesbehörighet 6b)

*Kursen ingår i grundlärarprogrammet*

### Förväntade studieresultat

#### **Delkurs 1. Språkstruktur och textkunskap**

Efter avslutad kurs ska de studerande kunna

- uppvisa språk- och textkompetens och medvetenhet om den egna skriv- och läsförmågan
- redogöra för de nationella minoritetsspråken samt för det svenska språkets utveckling, historiskt såväl som socialt
- tillvarata och förhålla sig till egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för utveckling av lärarrollen.

#### **Delkurs 2. Barns språkutveckling och litteracitet**

Efter avslutad kurs ska de studerande kunna

- redogöra för och diskutera hur undervisningen kan utformas så att läraren med utgångspunkt i forskning och styrdokument självständigt och tillsammans med andra kan planera undervisning i svenska för elever med olika bakgrund och

förutsättningar

- redogöra för sambandet mellan språk- och kunskapsutveckling
- redovisa kunskaper om språkets identitetsskapande betydelse och om barns utveckling av språklig kompetens
- redovisa kunskaper om såväl grundläggande som fortsatt skriv- och läsutveckling
- redogöra för olika metoder och arbetssätt som stimulerar barns lärande och språkutveckling, däribland olika sätt att arbeta med IKT och med tal och samtal i undervisningen
- redogöra för hur lärare kan stödja och bedöma elever i deras språkutveckling och fortsatta skriv- och läsutveckling
- redogöra för hur lärare kan identifiera, beskriva och arbeta med läs- och skrivsvårigheter
- redogöra för och didaktiskt tillämpa teoretiska perspektiv på barns språkutveckling och därtill redovisa hur dessa perspektiv utifrån en helhetssyn på svenskämnet kan tillämpas på undervisning
- tillvarata och förhålla sig till egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för utveckling av lärarrollen.

## Innehåll

### **Delkurs 1. Språkstruktur och textkunskap (5 hp)**

I delkursen studeras det svenska språkets strukturer liksom olika textgenrers funktioner och strukturer. De studerande utvecklar även sitt eget skrivande i kursen och frågor om språkvård, minoritetsspråk och det svenska språkets utveckling tas upp.

### **Delkurs 2. Barns språkutveckling och litteracitet (10 hp)**

Delkursen behandlar teoretiska och didaktiska perspektiv på språk och litteracitet. Dessa inkluderar processer som rör utveckling av talat och skrivet språk både för elever med svenska som förstaspråk och som andraspråk, oberoende av hur långt de kommit i sin språkutveckling. Språksociologiska frågor som rör individ, grupp och samhälle studeras utifrån genus, klass, flerspråkighet och identitetsutveckling.

Stor vikt läggs vid diskussioner om och kritiskt prövande av teorier, metoder och läromedel för den grundläggande och fortsatta skriftspråkliga utvecklingen. I delkursen studeras särskilt textanalytiska metoder och redskap, som används för att stödja, bedöma och betygsätta elevers språk-, skriv- och läsutveckling. Samspelets, samtalets och muntliga texters betydelse för skriftspråsutvecklingen betonas liksom IKT som medel för att utveckla en språk- och kunskapsstimulerande undervisning. Läs- och skrivsvårigheter behandlas i ett särskilt moment.

Kursen består av moment Språkutveckling och litteracitet, 5 hp, och Läs- och skrivsvårigheter, 5 hp.

*Professionsbas och professionell progression och Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression*

I förhållande till tidigare genomförda kurser fortsätter studenten att utveckla sin kompetens att tillgodogöra sig aktuella och relevanta forskningsartiklar, att öka sin kommunikativa förmåga i tal och skrift och att använda IKT som pedagogiskt verktyg.

För att stärka kopplingen till utbildningens praktik genomförs fältstudier. Dessa fältstudier anlägger ett åskådarperspektiv, det vill säga att de studerande går ut och åskådar delar ur skolans pedagogiska verksamhet.

## Undervisningsformer

Undervisningen ges i form av föreläsningar, fältstudier, gruppdiskussioner samt obligatoriska seminarier. Ytterligare information om obligatoriska kursmoment återfinns i kursens studieguide.

## Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För betyget Godkänd ska de förväntade studieresultaten vara uppfyllda. För kursbetyget Väl godkänd ska minst 10 högskolepoäng av kursens ingående moment vara Väl godkända. Kursen examineras genom muntliga och skriftliga prov och redovisningar av fältstudieuppgifter, där redovisning till vissa delar genomförs med stöd av IKT. Både individuella redovisningar och gruppredevisningar förekommer.

Omtentamen erbjuds inom sex veckor efter ordinarie tentamenstillfälle (inom ramen för ordinarie terminstid). För studerande som ej godkänts vid ordinarie tentamenstillfälle ges möjlighet till endast fyra ytterligare tillfällen.

## Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursvärdering som sammanställs skriftligt och återkopplas till studenterna. Sammanställningen redovisas för aktuella institutionsorgan och för berört programråd, samt arkiveras av kursansvarig institution.

## Övrigt

Eventuella merkostnader i samband med uppgifter eller dylikt bekostas av den enskilde studenten.

## Kurslitteratur och övriga läromedel

### Kurslitteratur

#### Delkurs 1. Språkstruktur och textkunskap

##### *Ämnesteoretisk facklitteratur*

Ask, Sofia. Senaste upplagan. *Hållbara texter*. Liber. 90 s.

Boström, Lena & Josefsson, Gunlög. Senaste upplagan. *Vägar till grammatik*. Studentlitteratur. 213 s.

Lindstedt, Inger. Senaste upplagan. *Textens hantverk. Om retorik och skrivande*. Studentlitteratur. 146 s.

Melin, Lars. Senaste upplagan. *Årans och hjältarnas språk. Trender och traditioner i svenskan*. Norstedts akademiska förlag. 143 s.

Ytterligare vetenskapliga texter tillkommer i överenskommelse med undervisande lärare. Ca 100 s.

#### Delkurs 2. Barns språkutveckling och litteracitet

##### *Ämnesdidaktisk facklitteratur*

Arnbak, Elisabeth. Senaste upplagan. *Läsning av faktatexter. Från läsprocess till lärprocess*. Natur & Kultur. 155 s.

Bergh Nestlog, Ewa. Senaste upplagan. *Perspektiv i elevtexter: skriftligt argumenterande i grundskolans mellanår*. Växjö universitet. 139 s.

Bjar, Louise. (red.). Senaste upplagan. *Det hänger på språket. Lärande och språkutveckling i grundskolan*. Studentlitteratur. Ca 150 s. (urval).

Glentow Druid, Birgit. Senaste upplagan. *Förebygg och åtgärda läs- och skrivsvårigheter*. Natur & Kultur. (kap 3, 4, 8). 158 s.

Hoel Løkensgard, Torlaug. Senaste upplagan. *Skriva och samtala. Lärande genom responsgrupper*. Studentlitteratur. 278 s.

Josephson, Olle. m.fl. Senaste upplagan. *Elevtext. Analyser av skoluppsatser från åk 1 till åk 9*. Studentlitteratur. 185 s.

Liberg, Caroline. Senaste upplagan. *Hur barn lär sig läsa och skriva*. Studentlitteratur. Ca 150 s. (urval).

Liberg, Caroline, af Geijerstam, Åsa, & Folkeryd Wiksten, Jenny. Senaste upplagan. *Utmana, utforska, utveckla! Om läs- och skrivprocessen i skolan*. Studentlitteratur. 126 s.

Lundberg, Ingvar. Senaste upplagan. *Läsningens psykologi och pedagogik*. Natur & Kultur. 176 s.

Lundberg, Ingvar & Reichenberg, Monica. Senaste upplagan. *Vad är lättläst?* Specialpedagogiska skolmyndigheten. 80 s.

Skolverket. Senaste upplagan. *Nya språket lyfter. Diagnosmaterial i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans årskurs 1–5. Lärarhandledning*. 86 s.

Skolverket. Senaste upplagan. *Språket på väg. Ett diagnosmaterial i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans åk 6–9, del 1 och 2*. 73 s.

Strömqvist, Sven, Wagner, Åse Kari H & Uppstad, Per Henning. Senaste upplagan. *Den flerspråkiga människan. En bok om skriftspråkslärande*. Studentlitteratur. Ca 200 s. (urval).

Wagner, Ulla. Senaste upplagan. *Samtalet som grund. Om den första skriv- och läsutvecklingen*. Bonnier utbildning.

Därtill tillkommer aktuella styrdokument för verksamhet i grundskolan. Se [www.skolverket.se](http://www.skolverket.se)

Ytterligare vetenskapliga texter tillkommer i överenskommelse med undervisande lärare. Ca 200 s.

Skönlitteratur läses enligt särskilda anvisningar.